

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Michaely Bejčkové a Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **T. J.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 4. 2016, čj. DSH/4556/16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 5. 2017, čj. 57 A 59/2016-32,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Klatovy uznal rozhodnutím ze dne 29. 12. 2015 žalobce vinným ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), kterého se dopustil tím, že jako provozovatel vozidla podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče. Nezjištěný řidič tohoto vozidla totiž dne 27. 2. 2015 v 10:56 hod. v obci Klatovy neoprávněně zastavil a stál v úseku, který je označen vodorovnou

dopravní značkou V12c – zákaz zastavení. Za to úřad žalobci uložil pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení. Žalovaný zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí městského úřadu potvrdil dne 18. 4. 2016 rozhodnutím uvedeným v záhlaví.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou krajský soud zamítl.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[4] Podle první námitky bylo řízení o správním deliktu se stěžovatelem zahájeno v rozporu s právními předpisy. Městský úřad totiž odložil řízení o přestupku, ačkoliv měl dostatek informací k tomu, aby v něm pokračoval. Stěžovatel v omluvě z podání vysvětlení sdělil městskému úřadu jméno své přítelkyně, která příležitostně užívá jeho vozidlo. Již tím vznikla určitá pravděpodobnost, že pachatelkou přestupku mohla být stěžovatelova přítelkyně. Ta následně ve své omluvě z podání vysvětlení odepřela výpověď, neboť by *„přispěla ke svému vlastnímu obvinění“*. Z toho měl městský úřad vyvodit závěr, že vozidlo řídila stěžovatelova přítelkyně. Pokud by totiž vozidlo neřídila, nemohla by podáním vysvětlení přispět k vlastnímu obvinění.

[5] Druhou námitkou stěžovatele je skutečnost, že správní orgán neprovedl stěžovatelem navržený důkaz – svědeckou výpověď jeho přítelkyně, aniž řádně odůvodnil, proč jej neprovedl. Městský úřad k neprovedení důkazu uvedl, že řidička nemůže ke správnímu deliktu podat relevantní informace. S tím však stěžovatel nesouhlasí. Podle něj nemůže pouze z listinných důkazů a fotografií vyplývat, co řidiče vedlo k tomu, že v daném místě zaparkoval, zda existovala okolnost vylučující protiprávnost, či zda byly dány jiné skutkové okolnosti, které by mohly mít vliv na trestnost. Tyto okolnosti mohou být známy pouze řidiči – tedy stěžovatelově přítelkyni.

[6] Třetí vadu vidí stěžovatel v tom, že tu nebyly dostatečné důkazy svědčící o spáchání správního deliktu. Skutečnost, že stěžovatelovo vozidlo stálo v působnosti dopravní značky V12c, vyplývá pouze z úředního záznamu. Z fotografií místa spáchání přestupku to však není zřejmé, neboť jsou černobílé. Dopravní značka V12c má žlutou barvu, proto nelze z černobílých fotografií zjistit, zda tato dopravní značka byla v místě, kde stěžovatelovo auto parkovalo.

[7] Čtvrtou námitkou kasační stížnosti je, že stěžovatelova odpovědnost za správní delikt zanikla. Stěžovatel polemizuje se zněním odst. 5 ve vztahu k odst. 3 ustanovení § 125e zákona o silničním provozu, podle kterého je správní delikt provozovatele vozidla podle § 125f téhož zákona prekludován, pokud o něm není v určité lhůtě zahájeno řízení. Není však stanovena doba, do které musí být správní delikt projednán, což znamená buď to, že může být projednáván neomezeně dlouho, nebo se užije analogie. První varianta je přitom podle stěžovatele nepřípustná, proto je třeba analogicky použít zákon o přestupcích. Stěžovatel proto navrhuje, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

pokračování

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že sdílí právní názor, který krajský soud vyjádřil ve svém rozsudku.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Postup městského úřadu před zahájením řízení o správním deliktu stěžovatele jako provozovatele vozidla byl v souladu s právními předpisy. Ze správního spisu vyplývá, že policisté, kteří v obci Klatovy prováděli dne 27. 2. 2015 dohled nad silničním provozem, zjistili, že na ulici 5. května, před hlavním vchodem do obchodního domu Albert, v úseku platnosti značky V12c stálo stěžovatelovo vozidlo. Stěžovatel po asi desíti minutách přišel k vozidlu a na výzvu předložil potřebné doklady. Strážníci mu poté sdělili, jakého přestupku se dopustil, a uložili mu za něj blokovou pokutu. Stěžovatel ale požádal, aby byl přestupek projednán ve správním řízení. Městský úřad poté stěžovateli dne 16. 3. 2015 zaslal jako provozovateli vozidla výzvu k uhrazení částky 500 Kč a poučil jej o možnosti uvést totožnost řidiče vozidla. Na to stěžovatel nereagoval, proto jej úřad předvolal k podání vysvětlení ve věci přestupku podle § 60 odst. 1 zákona o přestupcích. Na to reagoval stěžovatel dne 9. 5. 2015 písemnou omluvou a sdělením, že jeho vozidlo příležitostně užívá jeho přítelkyně. Městský úřad tedy předvolal k podání vysvětlení ji. Také ona se omluvila a odepřela výpověď. Tím bylo znemožněno zahájení přestupkového řízení, proto městský úřad věc odložil, neboť nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě a zahájil se stěžovatelem řízení o správním deliktu.

[11] NSS má za to, že městský úřad vynaložil dostatečné úsilí k tomu, aby zjistil totožnost řidiče vozidla a skutečnosti, které by zdůvodnily zahájení přestupkového řízení proti němu. Následný průběh správního řízení nadto působí jako zjevně účelové jednání. Soudu jsou z úřední činnosti známy praktiky společnosti FLEET Control, s. r. o., která stěžovatele zastupovala ve správním řízení a jejíž činnost spočívá v obstrukčním jednání vůči správním orgánům v řízeních o dopravních přestupcích (ze správního spisu vyplývá, že také údajná stěžovatelova přítelkyně – R. D. – je správním orgánům známa z úřední činnosti v souvislosti s těmito obstrukčními praktikami).

[12] Při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel úpravy správního deliktu provozovatele vozidla, kterým bylo postihnout tzv. problematiku osoby blízké. Stěžovatel sice sdělil městskému úřadu totožnost řidiče vozidla – své přítelkyně, ta však odepřela výpověď, neboť by si tím způsobila hrozbu stíhání za přestupek. Městský úřad nezjistil do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, žádné jiné skutečnosti, které by zdůvodnily zahájení přestupkového řízení se stěžovatelovou přítelkyní, proto věc v souladu se zákonem odložil. K tomu NSS odkazuje na rozsudek ze dne 11. 12. 2014, čj. 3 As 7/2014-21, podle kterého jde k tíži provozovatele vozidla, pokud označená osoba oprávněně odepře výpověď a způsobí tím, že nebude možné zjistit skutečnosti odůvodňující zahájení přestupkového řízení právě s ní. Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla totiž

bylo, aby zmíněná deliktní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě, že nebude zjištěna totožnost pachatele (či skutečnosti, které by odůvodnily zahájení přestupkového řízení s označeným pachatelem), odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Stěžovatel se svým postupem zjevně snažil zbavit odpovědnosti za správní delikt (resp. za přestupek), snaha o obcházení zákona mu ale v tomto případě nemůže nijak prospět. První námitka proto není důvodná.

[13] Stejně tak není důvodná ani druhá stěžovatelova námitka. Důvody, proč stěžovatelova údajná přítelkyně zaparkovala v zákazu zastavení, by měly své místo v případném přestupkovém řízení při posuzování zavinění. V řízení o správním deliktu stěžovatele však již nemohly na věci nic změnit, neboť zde platí objektivní odpovědnost – zavinění se neposuzuje. Odpovědnosti jako provozovatel vozidla by se stěžovatel mohl zbavit na základě liberačních důvodů. Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu provozovatel vozidla za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích a) bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo b) provozovatel podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel. Tyto důvody žalovaný uvedl ve svém rozhodnutí.

[14] K tomu NSS dodává, že případně by stěžovatel mohl popřít naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu, které jsou vymezeny v § 125f odst. 1 a 2 ve spojení s § 125c a navazujícími ustanoveními zákona o silničním provozu (k tomu viz rozsudek ze dne 24. 5. 2017, čj. 3 As 114/2016-46). Stěžovatel však ve správním řízení nepopřel skutkovou podstatu správního deliktu ani neuvedl žádné liberační důvody, které by mohla jeho přítelkyně jako svědkyně potvrdit. Správní orgány přitom nemají povinnost aktivně navádět účastníka řízení k tomu, aby uvedl skutečnosti, které by jej případně mohly zbavit odpovědnosti za správní delikt. Vzhledem k tomu, že správní orgány neměly pochybnosti o skutkovém stavu, nebyl důvod k provádění výslechu stěžovatelovy přítelkyně. Podle NSS správní orgány odůvodnily svůj postup v dostatečném rozsahu.

[15] Podle stěžovatele městský úřad neprokázal, že vozidlo stálo v působnosti dopravní značky V12c, protože vycházel pouze z úředního záznamu o přestupku a pořízené černobílé fotografie to dostatečně neprokazují. NSS s tímto tvrzením nesouhlasí, neboť ve správním spisu ověřil, že pořízené fotografie nejsou černobílé, ale barevné a zcela zjevně z nich vyplývá, že stěžovatelovo vozidlo stojí v působnosti žluté vodorovné dopravní značky V12c, která zakazuje zastavení. Tato stěžovatelova námitka je proto bezpředmětná.

[16] Důvodná není ani námitka prekluze správního deliktu. Podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu *odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán*. Uvedené větě je třeba rozumět tak, že odpovědnost za správní delikt zaniká nejpozději po uplynutí 4 let ode dne, kdy byl delikt spáchán (objektivní lhůta). Prekluze však může nastat i dříve, a to uplynutím lhůty 2 let, která se vztahuje k povědomí správního orgánu o správním deliktu (subjektivní lhůta). Odpovědnost za správní delikt pak zaniká, pokud správní orgán nezahájí řízení o správním deliktu do 2 let

pokračování

od okamžiku, kdy se o jeho spáchání dozvěděl. Spojení „*nejpozději do 4 let*“ se nijak nevztahuje k okamžiku zahájení řízení. I pokud správní orgán zahájil řízení v řádné subjektivní lhůtě 2 let, po uplynutí 4 let od spáchání správního deliktu odpovědnost zaniká a správní orgán musí řízení podle § 66 odst. 2 správního řádu zastavit. Správní delikt stěžovatele byl přitom projednán v časovém rozmezí obou těchto lhůt. Mezera v zákoně, kterou viděl stěžovatel, tu tedy není, a proto není ani důvod analogicky používat pro zánik odpovědnosti za správní delikt lhůtu podle zákona o přestupcích.

[17] Stěžovatel opakuje několik námitek, které uvedl již v žalobě. NSS má za to, že krajský soud ve svém rozsudku vypořádal stěžovatelovy námitky dostatečně a srozumitelně. NSS se s vypořádáním krajského soudu ztotožňuje, a neshledal proto důvody pro zrušení jeho rozsudku.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud proto zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému v řízení nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. července 2018

Zdeněk Kühn
předseda senátu